

**ग्रामसेवक पदावर निवड झाल्यानंतर
उमेदवारास पायाभूत प्रशिक्षण दिल्यानंतरच
पदस्थापना देण्याबाबत..**

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक: बैठक-२००५/प्र.क्र. १२५७/योजना-४,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- ७ जुलै, २००७

प्रस्तावना :- "ग्रामसेवक पदावर निवड झाल्यानंतर त्यांना प्रशिक्षण दिल्याशिवाय पदस्थापना देण्यात येऊ नये" अशी महाराष्ट्र राज्य ग्रामसेवक युनियनने मागणी केली होती. ग्रामसेवक हा गावाचा सचिव मानला जातो. ग्रामसेवक पदावर निवड होण्यापूर्वी ते त्या पदाची कर्तव्ये व जबाबदारी याबाबत अनभिज्ञ असतात. ग्रामीण विकासासाठी केंद्र शासनामार्फत व राज्य शासनामार्फत मोठ्या प्रमाणात विकास योजना राबविण्यात येतात. नवीन ग्रामसेवक/कंत्राटी ग्रामसेवक यांना लेखाविषयक पूर्ण ज्ञान असणे, नियमांची माहिती असणे, कॅशबुक, दरपत्रके व निविदा, बांधकामाच्या कार्यवाहीबाबत नियमांची माहिती असणे आवश्यक आहे. दैनंदिन कार्यालयीन नोंदवहीतील नोंदीविषयी माहिती, प्रशासकीय नियम व अधिनियमांची माहिती ग्रामपंचायतीचे अंदाजपत्रक, कामाच्या पध्दती, ग्रामसभा/बैठकांविषयी माहिती, ग्रामपंचायत कायदा व ७३ वी घटना दुरुस्ती, कराच्या व उत्पन्नाच्या बाबींविषयी ज्ञान, माहितीचा अधिकार इत्यादि सर्व बाबी प्रशिक्षणात शिकविल्या जातात. तसेच प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून संशोधनावर आधारीत अनुभवसिध्द ज्ञान, सुयोग्य तंत्रज्ञान व आवश्यक कौशल्य प्रशिक्षणातून मिळत असते. या बाबी विचारात घेता, ग्रामसेवकपदावर निवड झालेल्या उमेदवारांना नियुक्तीनंतर पदस्थापना देण्यापूर्वी प्रशिक्षण देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

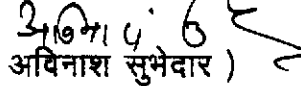
शासन निर्णय :- वर प्रस्तावनेत नमूद केलेली वस्तुस्थिती विचारात घेता, ग्रामसेवक पदावर निवड झालेल्या उमेदवारांना नियुक्ती देण्यापूर्वी प्राधान्याने सदरचे पायाभूत प्रशिक्षण देऊन त्यानंतरच त्यांची पदस्थापना करण्यात यावी.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in

या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक

२००७०७०७१६२९१०००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(अविनाश सुभेदार)
उप सचिव

प्रत -

मा.मंत्री (ग्रा.वि.व पर्यटन) यांचे खाजगी सचिव.
मा.राज्यमंत्री (ग्रा.वि) यांचे खाजगी सचिव
विभागीय आयुक्त, विभागीय आयुक्तांचे कार्यालय (सर्व)
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई (पत्राने)
उप महासंचालक, राज्य ग्रामीण विकास संस्था, यशदा, पुणे
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत), जिल्हा परिषद, (सर्व)
प्राचार्य / प्राचार्या, ग्रामसेवक प्रशिक्षण केंद्र (सर्व)
प्राचार्य, पंचायतराज प्रशिक्षण केंद्र (सर्व)
प्राचार्य, संयुक्त प्रशिक्षण केंद्र, गारगोटी, जि.कोल्हापूर
संचालक, गोखले एज्युकेशन सोसायटी, नाशिक.
संचालक, शिवाजी एज्युकेशन सोसायटी, अमरावती.
संचालक, श्रीमौनी विद्यापीठ, गारगोटी, जिल्हा कोल्हापूर.
संचालक, जनता शिक्षण मंडळ, तालुका रावेर, जिल्हा जळगांव.
संचालक, रयत शिक्षण संस्था, सातारा, जिल्हा सातारा.
संचालक, श्री शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळ, गौडगांव, जिल्हा सोलापूर.
संचालक, क्षेत्र विकास समिती, मुरुड, जिल्हा लातूर.
संचालक, टिळक राष्ट्रीय विद्यालय, खामगाव, जिल्हा बुलढाणा.
संचालक, नागरिक शिक्षण मंडळ, नागपूर, जिल्हा नागपूर.
संचालक, शिक्षण प्रसारक मंडळ, मूल जिल्हा चंद्रपूर.
संचालक, जनता शिक्षण प्रसारक मंडळ, पुसद, जिल्हा यवतमाळ.
प्राचार्य / प्राचार्या, ग्रामसेवक प्रशिक्षण केंद्र (सर्व)
प्राचार्य, पंचायतराज प्रशिक्षण केंद्र (सर्व)
प्राचार्य, संयुक्त प्रशिक्षण केंद्र, गारगोटी, जि.कोल्हापूर
निवड नस्ती, योजना-४, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.